

På den grønne bænk

Kåre Bluitgen, 2003 (9,5 ns)

Han er ny på bænken. Han glør som en gammel gris.

Hun kikker selvfølgelig ikke på ham, men hun kan sagtens
5 se ham. Hun retter ryggen lidt og skyder brystet frem. Hvad
glør du på, burde hun sige, i det mindste med øjnene, og
stikke ham en fuckfinger. Nu går hun bare forbi. Han sidder
alene på sin bænk; de sædvanlige fire sutter sidder og
snakker sammen på bænken ved siden af. Måske der er
10 hierarki selv blandt sutter; han skal først optages. Måske de
har sådan en slags drueksamen.

Hun kan mærke, han følger hende med øjnene, og det er
ligesom, hele hendes bevidsthed går ned i ballerne; som
bruger hun al sin energi på at gå så normalt som muligt. Og
15 så måske alligevel med et ekstra vrik.

Det er befriende, da opgangsdøren smækker i bag hende.

“Hej, mor.”

“Hej, skat.”

Hun smider tasken på køkkengulvet og sætter sig på sin
20 stol. Mor smiler til hende og fortsætter så med grønsagerne.

“Ved du, hvor mange de bliver til Tinas konfirmation; de
bliver tres. Og det er kun familie.”

“Gud fader bevares. Sikken et hus.”

“Fætre og kusiner fra Jylland, også nogle grandfætre.
25 Hvad det så egentlig er?”

“Det er i hvert fald langt ude.”

“Familien fra England kommer også. De har bestilt det
meste af et hotel. Måske også nogle fra USA; også nogle
grand-et eller andet, de skulle også komme. Bare for at fejre
30 Tina.”

“Mmm.”

Hun rejser sig, tager et æble og går hen til vinduet.
Hurtigt fjerner hun sig igen. Han sidder og stirrer op på
hende.

35 “Ad, der er kommet en ny nede på bænken. Han sidder og
glør. Prøv lige at gå hen og se.”

Et øjeblik stopper mor med gulerødderne. Så fortsætter
hun hakkeriet. “Vi skal jo til Gardasøen. Du har selv valgt
det, Maria.”

40 “Jeg glæder mig da også.” Ja, hun har selv valgt stedet, også at hendes nonfirmation skulle fejres med en rejse.

“Så skal vi sidde om aftenen, og jeg får et glas vin, og du får en cola, og så bare sidde og snakke.”

45 “Det bliver hyggeligt,” siger hun, og hun mener det og ærgrer sig over, at tonen måske fik en snert af sarkasme. Det bliver virkelig hyggeligt, og hun glæder sig. Så skal de sidde og snakke som veninder, ligesom når de er på cafe. Men veninder er altså noget andet end mor og datter. Hun skulle have en mand, mor. Hun siger det nogle gange, især når de 50 er på cafe, og det er allermest hyggeligt; og så griner mor. Selv skulle hun have haft en far. Det snakker de ikke om, det ville ikke være hyggeligt. Ikke fordi der er nogen hemmeligheder.

Hun er kommet til verden som resultatet af et kortvarigt 55 bekendtskab, der stoppede flere måneder inden, hun blev født. Sådan er det, ingen bitterhed; måske en smule ærgrelse over en fejltagelse. Han var ellers pilot.

Hun går hen og smider æbleskroget i den fyldte skraldespand. “Tres, det er altså ret mange, det er.”

60 “Gider du ikke sætte en ny skraldepose i?”

Få dig dog et liv. Hun er lige ved at slå sig selv over munden, selv om tanken ikke blev til ord. Men altså; det ser ud, som om han har siddet der hele natten. Hvis man var rigtig 65 korrekt, så gjorde man som folk siger: satte sig hen og snakkede med ham. Om tilværelsens uretfærdigheder og alt sådan noget. Om at vi alle er lige gode mennesker uanset, hvad vi bliver til og så videre. Folk, der siger sådan noget, gør det altid på afstand; de aner ikke, hvordan den slags 70 stinker. Af tis. Simplethen den der stank af pis, når man kommer til at gå for tæt forbi, og som hænger tilbage og markerer deres territorium, når de er gået hjem for natten. Og så et hjerneniveau lige over gorillaens, der afsløres, når de skændes i halve timer om, hvis tur det er til at bytte de 75 tomme flasker.

I hendes klasse er der ingen, der kan snakke som Tina. Røven går. Tre-fire gange vender hun tilbage til, at det altså ikke var fra USA, at hendes familie længst ude kommer fra, men fra Canada. Godt, det var Louise, der sagde USA, så det 80 nu er hende, der bliver irettesat igen og igen.

Du sagde altså USA i går, Tina, burde hun egentlig sige og støtte Louise, men hun gider ikke. I det hele taget får hun ikke sagt så meget, pludselig er det, som om hun opdager, hvor tavs hun er blevet. De har fået konfirmation på hjernen 85 i klassen. Også dem, der skal nonfirmeres. De overgår hinanden i, hvor mange der kommer til festen. Hvem der har flest levende oldeforældre. Og kusiner de ikke har set, siden de legede med Polly Pocket. Det er helt umuligt at forestille sig dem med bryster, de kan sikkert slet ikke kende 90 dem igen, når de tropper op. Og så griner de og sætter blusen ekstra stramt ned i bukserne.

Hun griner også. Så er hun også lidt med. Og der er heller ingen, som falder hende i ryggen: Hun har fortalt én gang, at hun skal med sin mor til Gardasøen, og i en brøkdelen af et 95 sekund så hun noget, der lignede overbærenhed i deres øjne, men ingen har spurgt til det siden. Det, der gør ondt, er, at hun er begyndt at overveje, om det var et glimt af medlidenhed, hun havde set.

100 Hun køber ind i NETTO på vejen hjem. Frostpizza og så det på sedlen.

Han sidder og sover på bænken, hagen hænger helt nede på brystet, og flasken lader til at kunne sige farvel til hans greb hvad øjeblik, det skulle være og hælde det sidste skum 105 ud over det grøntmalede træ. Det er lige før, hun føler sig en smule snydt. Han går i hvert fald glip af dagens oplevelse.

Der har altid været noget specielt over at lukke sig ind i en tom lejlighed. Ikke noget uhyggeligt; hun har gjort det, fra hun var stor nok til at nå op til den ekstra sikkerhedslås, 110 men bare en fornemmelse af, at der virkelig er tomt. Luften, der ligesom står helt stille. De svage lyde fra en eller anden lejlighed. Tiden, der synes at gå lidt langsommere, indtil hun får sat noget musik på.

Det er lidt pinligt, at hun ikke har fået smidt kassen med 115 Polly Pocket ud. Hun skulle have haft en lillesøster at give den til; i fantasien har hun tit set to strålende pigeøjne. Værsgo, det har jeg været glad for, det bliver du sikkert også. At give noget videre. Tina har to små brødre, som hun altid klager over, men de er åbenbart interessante nok til, at alle 120 skal høre om dem hele tiden. Tina kan også sige "min familie" på en helt bestemt måde. Sådan vrængende. Men påtaget vrængende.

Mor bruger også udtrykket familie om dem. Altså de to. Det er pinligt, hvis hun også gør det, når der er andre voksne til stede. Det har hun nu heller ikke hørt hende gøre, men måske, når hun er sammen med en veninde? Så siger hun det sikkert med eftertryk.

Hun laver lektier, det kan også få tiden til at gå i sit rette tempo. I et stykke tid. Hun sætter pizzaen i ovnen en time før, hun havde planlagt det. Tænder for fjernsynet og spiser imens, og hun kan ikke lade være med at ærgre sig over, at mor har eftermiddagsvagt; de sender programmet *Date*, hvor den eneste ene findes ved hjælp af en astrolog, en mind determinator, en dresser og en style upper eller hvad det hedder. Hun kunne lige se mor i den varme stol! Få udarbejdet sin kæresteprofil: Den perfekte til dig skal være ... ja, hvad skulle han egentlig være? Én der ikke gad at se sådan nogle programmer i hvert fald. Lidt smart klædt absolut uden at være for smart. Fast arbejde, sikkert gerne inden for IT-branchen. Igen uden at være for smart.

Han skulle også have nogle penge, sådan en papfar. Ikke for at flå ham, men bare så der var til lidt mere end nu. Han skulle have en bil, så han kunne komme og hente hende

efter skole bare en enkelt gang. Bare en helt almindelig bil. De ville ikke sige noget, pigerne i klassen, men de ville bemærke det. Maria blev hentet. Han skulle også være flot.

Hun skyller af i reklamepausen og er hele tiden bevidst om ikke at gå hen til vinduet. Lidt nysgerrig er hun vel, må hun indrømme for sig selv, men det er for pinligt, hvis han kikker op i samme øjeblik, hun kikker ned. Måske han er en, der har ventet på en date, som ikke er dukket op på femtende år, kommer hun til at tænke og kan ikke lade være med at klukle, selv om hun ellers altid er påpasselig med ikke at grine eller tale højt med sig selv, når hun er alene. Hun sætter sig ind igen, alle kandidaterne, alle hankattene er blevet præsenteret for seerne; den ene er faktisk seniorpilot, der var et klip med ham i cockpittet. Kun hende i den varme stol har ikke set en eneste af dem. Så hører hun mor ved låsen, og i det samme døren går op, råber hun: “Mor, skynd dig lige at komme, skynd dig.”

Mor kommer stormende ind og smider tasken på gulvet, mens den udvalgte kommer ind på scenen med en rød rose i hånden. Det er ikke piloten, det er computernørd.

165 “Prøv lige at se, det er Date, de er lige kommet ind på scenen med ham, de har fundet til hende der. Synes du ikke, de passer sammen?”

“Har de først lige set hinanden nu?”

“Ja.”

170 Så ryster mor på hovedet og går ud i køkkenet: “Du må altså godt skylle osten ordentligt af tallerkenen,” råber hun. “Den er ikke til at få af i morgen.”

175 Mor har en date med hverdagen. Så vælger hun at sige det, hun tænker, selv om mor ikke vil bryde sig om det: “Det er en underlig tanke, at den pilot, der flyver os til Gardasøen, måske er min far.”

Et stykke tid er der stille ude i køkkenet. “Ja. Det er en meget underlig tanke. Har du lavet lektier?”

180 Han har ikke fået sig noget liv. Han har sgu sovet inde i legehuset. I hvert fald ligger der en sovepose derinde, det ligner i det mindste sådan en, når hun skæver ud af øjenkrogen. Kommunen må da gøre noget. Det er for langt ude, at han skal ligge der. Det er da heller ikke særligt

185 lækkert for børnene at skulle ind og lege der i løbet af dagen.

Måske har han skidt ovre på hundetoiletet.

190 Det begynder allerede i det første frikvarter. Det er så interessant, at det fortsætter hviskende et stykke ind i timen. Det er bare, åh, så hamrende uinteressant, hvad bilder hun sig ind, Tina? Hvad rager det andre, hvem der skal sidde ved siden af hvem? Hendes faster til højre for hendes morbror, hendes grandkusine fra Canada ved siden af hendes storebror, der er perfekt til engelsk, men det går ikke op, for der er to herrer i overskud ...

195 Det fortsætter i næste frikvarter.

“Så hold dog kæft, Tina.” De skulle ikke have været ude, de ord. Nu er de det så alligevel. Flakser lidt rundt i rummet som for at finde en udvej. Opgiver og slår sig så ned i øjnene på Tina.

200 “Undskyld, Maria, undskyld. Ja, I kan vel overskue bordkortene ved Gardasøen. Du kan jo sidde på den ene side af bordet, så kan din mor sidde på den anden side. Men I kunne selvfølgelig også bytte rundt.”

205 Louise kunne godt have støttet hende. Enhver kan da se, at hun er lige så træt af at høre på Tina som alle andre. Men Louise havde selvfølgelig en trumf. De bliver halvfjerds.

Så smed Tina jokeren: Ja, men det er, når du regner naboer og venner med; det er jo ikke kun familie.

210 Det er til at blive sindssyg af. Det er så inderligt ligegyldigt med andres konfirmationsfester, og alligevel er det ved at rive hende i stykker. På den ene side kan hun grine ad dem alle; det er en Polly Pocket-verden. På den anden side sidder hvert eneste ord som en klo i hende, mens hun går hjem, og
215 nu har hun mindst tre replikker, der kunne have returneret Tinas, så det havde svedet. Men når hun tvinger sig selv til at tænke på noget andet, tænker hun på det igen.

Hun har den fjerde – forsinkede, forgæves – jordende bemærkning parat, da hun drejer om hjørnet ved NETTO.

220 Mor står henne ved den gamle bums. Hun har garanteret givet ham en femmer til en øl, hun kan ikke tåle at se nogen have det dårligt. Men hun skulle vide, hvordan han glør efter hendes datter. Mor står lidt på afstand af ham, måske har hun kastet mønten derhen. Stanken af pis sætter sig i
225 tøj. Men hvorfor går hun ikke? Åh, hvis hun først indlader

sig på en samtale. Et smil, og de vil giftes. Den slags har jo ingenting. Så får hun et helt sug i maven; hvis mor finder på at invitere ham med op til en gang varm middagsmad, så vender hun om. Så kommer hun ikke hjem. Det kunne mor
230 heller ikke finde på. Ikke hvis det havde været en normal mand. En, som måske kunne være blevet hængende. Men som en god gerning kunne hun måske finde på det. Åh, fuck!

Så drejer mor endelig rundt og går hurtigt mod opgangen.

235 Han bliver siddende. Hun skynder sig også mod opgangen, helt inde ved husmuren, så han ikke opdager hende. Det gør han alligevel, hun er det eneste levende på pladsen. Hvert skridt sættes usikkert, og så bliver hun irriteret på sig selv; der sidder en stakkels gammel mand og drikker på en bænk,
240 han har ikke gjort hende noget, han kan intet gøre hende. Hendes skridt bliver mere naturlige, og da hun er ud for ham, drejer hun kort hovedet og kikker på ham uden at sænke farten. Prøver et lille smil. De ser vel ældre ud, end de er, den slags, men han er gammel. Hærget. Skægget er gråt.
245 Et kort øjeblik kikker de hinanden i øjnene. Han har et hårdt blik. Det kommer bag på hende, som havde hun

forventet alt andet; et opgivende blik, et nødstedt eller tryglende. Hun fortryder, hun kikkede.

“Hej, mor.”

250 “Hej, skat.”

Egentlig gider hun ikke at sige noget om de tres eller de halvfjerds. Egentlig havde det været bedre, om hun var kommet hjem til en tom lejlighed. I hvert fald var det ikke meningen, at hun skulle sidde her og græde nu.

255 Mor flytter sin stol om på hendes side af bordet og sætter sig ved siden af uden at spørge om noget. Lægger hånden om hendes skulder. Sådan sidder de lidt. Så kikker hun op og ser, at mor også har tårer i øjnene. Så kommer de til at le; som to veninder, der ikke behøver at mæle et ord, for alt er
260 forstået på forhånd.

De har fået bragt pizza ud med bud. Der er et eller andet krænge-ud-program i fjerneren. De sidder ved siden af hinanden i sofaen og griner som småpiger og sparker en
265 tabt oliven ind under sofaen. På skærmen skændes et ægtepar, som kun et ægtepar kan skændes. Det ender ikke rigtig med noget, men det næste par: Hun har været ham

utro. Han ved det ikke og har lige friet til hende foran en million seere. Om lidt kommer rivalen ind; narren, der også
270 har en ring med til sin udkârne, er den eneste, der ikke ved det.

“Nej, Marie, det er for langt ude. Sidder du og ser den slags, når jeg ikke er hjemme?” Mor sidder helt ude på kanten af sofaen. Hun blinker knap med øjnene. “Nej, hvor
275 er det langt ude,” gentager hun og glemmer helt at spise.

Så ringer det på døren. Lige som rivalen kommer ind. Ham den anden ser ret dum ud knælende foran hende med en buket blomster.

Det ringer igen.

280 “Nu skal jeg åbne,” griner hun.

“Nej,” siger mor og rejser sig. Hun virker helt forvirret over at være tilbage i virkeligheden.

Mor snakker med en eller anden ude ved hoveddøren. Hun rejser sig fra sofaen og går ud i gangen. Han står ude i
285 opgangen. Som er han blevet tiltrukket af duftsporet fra den varme pizza. Han kikker op og hen over mor, hans øjne er ikke blevet mildere. Så lukker mor døren og drejer nøglen i sikkerhedslåsen.

“Hvad ville han?” spørger hun. “Tigge?”

290 “Han ville have det, vi har.”

“Hvad?”

“Hinanden.” Mor går ind i stuen og sætter sig.

Hun følger efter. På skærmen står nogle bodybuildere og holder de to rivaler, så deres fægtende arme lige nøjagtig
295 ikke kan nå hinanden.

“Det var din far, Marie.”

Mor bliver hængende inde i sofaen og venter på næste opgør efter a short break.

Hun går ud i køkkenet og stiller sig hen til vinduet. Der
300 står to tomme bænke nede i gadelygtens skær.

fra "På den grønne bænk", Gyldendal